

Jelentősen változnak az özvegyi jog szabályai az új Ptk.-ban

Az özvegyi jog szabályai jelentős mértékben megváltoznak az új Polgári törvénykönyv hatálybalépésével - hívta fel az Origo figyelmét a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője. A szabályok változásának indokául az a felismerés szolgált, hogy a leszármazók jelenleg az özvegyi haszonélvezet miatt felmenőjük halála után csak hosszú idő elteltével juthattak hozzá az örökségükhöz - mutatott rá dr. Hauck Arvid.

Azt bizonyára sokan tudják, hogy az örökgyógyó elhalálozása esetén a Ptk.-ban meghatározott törvényes öröklési rend szerint végrendelet hiányában elsősorban az örökgyógyó gyermekei örökölnék, azzal, hogy a túlélő házastársnak (vagy túlélő bejegyzett élettársnak) mindazon a vagyonton, amelyet nem ő örökölt, haszonélvezeti joga keletkezik, amelyet a jog özvegyi jognak nevez.

Ezen özvegyi jog a jelenleg hatályos szabályok értelmében nem korlátlan ideig, hanem addig tart, amíg az özvegy új házasságot nem köt, illetve új bejegyzett élettársi kapcsolatot nem létesít. Kérdés, vajon hogyan változik meg ez a szabály az új Ptk. 2014. március 15-én történő bevezetésével - húzta alá a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.

Mi fogja megilletni az özvegyet?

Az özvegyi jog szabályai jelentős mértékben megváltoznak az új Ptk. hatálybalépésével. A törvényes öröklés sorrendje abban nem változik, hogy elsősorban az örökgyógyó gyermekei örökölnék, azonban emellett az örökgyógyó házastársát a leszármazó örökös mellett megilleti egyrészt holtig tartó haszonélvezeti jog az örökgyógyóval közösen lakott lakáson, és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon, másrészt egy gyermekrészt a hagyaték többi részéből.

Dr. Hauck Arvid szerint a szabályok változásának indokául az a felismerés szolgált, hogy a korábbi szabályozás sok esetben azzal a méltánytalan következménnyel járt, hogy a leszármazók az özvegyi haszonélvezet miatt felmenőjük halála után csak hosszú idő elteltével juthattak hozzá az örökségükhöz, illetve a készpénz, bankbetét, stb. hasznából hosszú ideig nem részesülhettek.

Az özvegynek azonban az az igénye, hogy az általa megszokott lakókörnyezetben maradjon, olyan jelentős igény, amelyet a jogalkotó biztosítani kívánt számára.

A közös lakás és a berendezési tárgyak értelmezése

Nyilvánvalóan az új szabályoknak az egyes konkrét esetekre történő adaptálása a jogalkalmazásra vár, így még nem tudhatjuk, hogy fogja értelmezni a bírői gyakorlat a közösen lakott lakást vagy az ahhoz tartozó berendezési és felszerelési tárgyakat.

A Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője szerint, a jogszabályhoz fűzött indokolás figyelembevételével, a lakáson nem az ingatlan-nyilvántartási besorolás szerinti lakást, hanem a lakás céljára használt helyiséget kell érteni besorolásától függetlenül.

Berendezési és felszerelési tárgyak esetében pedig a lakás funkciójára használt tárgyakat kell majd érteni, így például ebben a körbe nem tartozik a belvárosi társasházi lakás pincéjében tartott téli gumi szett.

Fontos hangsúlyozni, hogy az özvegy haszonélvezeti joga "holtig tartó", tehát egy későbbi házasságkötés esetén sem szűnik meg.

Az özvegy a közös lakás és az ahhoz tartozó berendezési, felszerelési tárgyak haszonélvezeti jogán kívül mindabból a vagyontól, amelynek a haszonélvezeti jogát nem öröklő, egy gyermekrészt, azaz annyit örököl, amennyit egy gyermek örökölné (egy leszármazó esetén a felét, két leszármazó esetén a harmadát, stb.).

A bejegyzett élettársak

Dr. Hauck Arvid szerint érdemes megjegyezni, hogy a törvény az özvegyi jogra vonatkozóan kifejezetten házastársról rendelkezik, bejegyzett élettársról nem, amely azt a látszatot kelti, mintha a bejegyzett élettársaknak nem biztosítaná az özvegyi jogot.

Ám a fentiek ellenére, házastárs alatt a bejegyzett élettársakat is érteni kell, tekintettel arra, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény kifejezetten előír több nagyon fontos dolgot.

Így kifejezetten előírja, hogy, amennyiben a törvény eltérően nem rendelkezik, vagy e törvény a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, a házasságra vonatkozó szabályokat a bejegyzett élettársi kapcsolatra, az özvegyre vonatkozó szabályokat az elhunyt bejegyzett élettárs túlélő bejegyzett élettársára megfelelően alkalmazni kell.

Megváltozik a törvényes öröklés sorrendje

Érdemes kiemelni, hogy a törvényes öröklés sorrendje megváltozik. A jelenleg hatályos rendelkezések alapján leszármazók hiányában az özvegy örökölt.

Ám az új szabályok értelmében, ha leszármazó nincs vagy nem örökölhet, az örökhagyó házastársa örököli az örökhagyóval közösen lakott lakást és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakat, valamint az ezen kívüli hagyaték felét; a másik felét az örökhagyó szülei örökölik fejenként egyenlő arányban.

Az új Ptk. szerinti új szabályok szerint, ha leszármazó és szülő nincs, vagy nem örökölhet, az örökhagyó házastársa egyedül örököl - ismertette végezetül a Kovács Réti Szegheő Ügyvédi Iroda szakértője.